

**הבחירות בגרמניה
וההפתעה משמאל**

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדרכ

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 9 / 26 בפברואר 2025

המושבה האמריקאית והמושל נתניהו

עמ' 3

צילום: מוסטב שואר / אקטיביסטים

מתעללים

ולא נענשים

עמ' 7

הפשיעה בשירות הממשלה

צילום: ערד 48

עמ' 5

דור דור ומחדליו

"הדור שלי הביא את המדינה ממחדל 1973 למחדל 2023. נכשלנו כי חשבנו שאנחנו הכי חזקים וצודקים, וש אפשר לפתור הכל בעוד כוח וכסף. לא ראינו את הצד השני, ולא חשבנו שצריך למצוא פתרון. קיוונו שהבעיות ייעלמו מאליהן, כמו פנטזיה על ריבירה. נכשלנו כי שתקנו, התעסקנו בעצמנו ולא היינו מספיק אמיצים לקום קודם. הגיע הזמן שנעביר את המפתחות.

דני אלגרט, שאחיו איציק נחטף לעזה,

מוסף "הארץ", 21.2

העיתונות הישראלית בכאילו

"העיתונאים הישראלים נזעקים כשהדובר התורן של רה"מ נתניהו מעיף אותם מקבוצת ווטסאפ, אבל שותקים כשלאורך שנים הוא מחרים את כלי התקשורת שלהם, משתמש בהם כדי להטעות את הציבור, ומפרסם הכחשות שקריות ומכפישות. התקשורת הישראלית, זו שנירמלה לנו את הכהניסט הגזען והעברייני בן גביר כמוראייני פופולרי כל הדרך ללשכת שר בממשלה, ממשיכה לנרמל לנו את השקר הכי גדול של עידן נתניהו המאוחר: כאילו כללי המשחק לא השתנו".

שוקי טאובסי, "העין השביעית", 19.2

ישראל שיאנית בהרג עיתונאים

"שנת 2024 הייתה הקטלנית ביותר לעיתונאים בעולם, כשישראל אחראית לכמעט 70% מהעיתונאים שנהרגו. בשנת 2024 נהרגו ברחבי העולם 124 עיתונאים, המספר הגבוה ביותר שמדד הוועד מאז החלו המדידות לפני למעלה משלושה עשורים. בכך נחצה בשנת 2024 השיא הקודם שנקבע בשנת 2007, אז נהרגו 113 עיתונאים, כמחציתם במהלך המלחמה בעיראק. 85 מתוך 124 העיתונאים שנהרגו בשנה שעברה הם קורבנות מלחמת עזה (לעומת 78 בשנת 2023). מעבר לכך תיעד הארגון 39 הרוגים נוספים ב-16 מדינות, כולל שישה בסודאן ופקיסטן, חמישה במקסיקו וארבעה בסוריה. בכך שברה ישראל את השיא שקבעה בשנת 2023, אז הרגה 78 עיתונאים. חסן מחד, צלם פריילנסר בן 18 שנהרג מירי כטב"ם ב-6 באוקטובר 2024 ברצועת עזה, הוא צעיר העיתונאים ההרוגים ברחבי העולם. המדינות הקטלניות ביותר עבור עיתונאים חולקות אסטרטגיה דומה, כדי לסייע להן לחמוק מאחריות ולמנוע מתן צדק לעיתונאים שנהרגו. חלקן קוברות חקירות של המקרים או מאשימות את העיתונאים עצמם, רובן פשוט מתעלמות מחובתן להעמיד את הרוצחים לדין. ישראל השתמשה בכל הטקטיקות הללו, עוד לפני שהמלחמה האחרונה החלה בעקבות הפשיטה הקטלנית של חמאס על ישראל ב-7 באוקטובר 2023".

מדו"ח הוועד להגנה על עיתונאים (CPJ), 12.2

עיתונאים אינם רצויים בירושלים

"ארגון העיתונאים והעיתונאיות פנה ליועץ המשפטי של משטרת ישראל, תת ניצב אלעזר כהנא, עם התראה על פגיעה חמורה שמבצעת המשטרה בחופש העיתונות. זאת לאחר שהמשטרה הרחיקה עיתונאים ממקומות סיקור, מנעה את כניסתם אליהם תוך זימון לחקירת משטרה. העיתונאים זומנו לחקירה במרחב דוד על רקע עבודתם העיתונאית, שלא בהתאם לנוהל משטרת ישראל וללא אישור ראש אח"מ. בהמשך לחקירה, הורחקו מאזור הבית בניגוד לנוהל המשטרה, כתב היועץ המשפטי של הארגון עו"ד אמיר בשה".

מאיה גדש, "מעריב", 11.2

דברים בשם אומרם

היד הנעלמה של הקפיטליזם

"בדברי ימי הקפיטליזם של המקורבים ועסקות הוץ-שלטון לא הייתה כנראה מעולם שותפות יותר מושחתת ורוויית ניגודי עניינים מאשר זאת בין טראמפ למאסק: האיש העשיר בעולם משקיע במזומן מיליארדי דולרים בקמפיין בחירות של פוליטיקאי, וזה האחרון נותן לו את המפתחות לכל תקציבי הממשלה, מאגרי הנתונים הסודיים שלה ושליטה בסוכנויות הרגולטוריות שמפקחות על עסקיו של מאסק".

גיא רולניק, "דה מרקר", 21.2

מכתבים למערכת

שתי שאלות לאלוהים

כפי שפורסם באתר "זו הדרך", הממשלה הארורה ממשיכה במלחמתה, הפעם בצפון הגדה המערבית. עוד היא שוקלת (בתמיכת הנשיא האמריקאי החדש-ישן דונלד טראמפ), לחדש את הלחימה בעזה "כדי לנקותה" מתושביה הפלסטינים (גם בתמיכת טראמפ, כמוכן).

ניתן לסכם שזו מלחמה של הרס וחורבן, של הרג וטבח. העיסוק הבלתי פוסק בטבח 7 באוקטובר מנסה להעלים את מה שכל העולם קורא וצופה בו. הכל מתועד בסרטונים, בכתבות, במאמרים ואף בספרים.

הם הרגו מנהיגים ועשרות אלפים מתושבי הרצועה, הרסו ישובים שלמים. האם הממשלה סבורה שכך הפלסטינים ייכנעו או יוותרו על דרישותיהם הלאומיות? ההיפך, המלחמה רק הגבירה מאוד את השנאה וזה לא מבטיח שקט. כאשר מוסיפים למציאות המרה את מדיניותה של ארה"ב, "ידידת ישראל הגדולה שמעבר לים", עם הנשיא הבעייתי המחדש את אספקת החימוש הכבד – נוצרת סתירה בין דבריו של טראמפ בדבר "חיפוש השלום" לבין המלחמה שלא נפסקת לרגע.

במהלך חודשי מלחמה הארוכים, ישנם בישראל ש"התפכחו" וחילונים שראו לפתע את "האור". הם אף מסוגלים לשוחח ישירות עם אלוהים לפרש את דרכו ומברכים על הנסים שהוא מחולל יום-יום. אולי אפשר לבקש, שתוך כדי תפילה חרישית, יציגו לו רק שתי שאלות: האחת, למה הוא מתאכזר אלינו? והשנייה: מהן תוכניותיו למזרח התיכון?

י. מר, חיפה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

המושבה האמריקאית במזה"ת והמושל נתניהו

גרמניה במסגרת הסכם הכניעה שחתמה לאחר מלחמת העולם הראשונה, ואשר סלל את הדרך לעליית הנאצים לשלטון. אוקראינה הסכימה לשלם מחצית מהכנסותיה העתידיות מן המחצבים שטרם נתגלו וטרם נוצלו, כולל נפט, גז, ליתיום ומחצבים חיוניים אחרים לטכנולוגיה מתקדמת. "מה יכול להיות טוב יותר לאוקראינה מאשר להיות בשותפות כלכלית עם ארה"ב?" - התרברב (21.2) היועץ לביטחון לאומי של ארה"ב, מייק וולץ. בדיעה שפורסמה ב"ניו יורק טיימס" נאמר: "בעוד שבעבר נתפסה ארה"ב כשוטר של העולם, רבים סבורים כעת שהיא נראית יותר כראש ארגון מאפיה הדורש דמי חסות".

נשיא רוסיה, ולדימיר פוטין, פתוח אף הוא להצעות. הוא כבר הציע לארה"ב גישה למתכות הנדירות של ארצו במטרה לנטרל את ההסכם בין וושינגטון לקייב. בראיון בערוץ הממשלתי "רוסיה 1", הבהיר פוטין שההצעה תכלול גם גישה ל"טריטוריות החדשות" של רוסיה – השטחים שרוסיה כבשה באוקראינה מאז פלשה למדינה זו לפני שלוש שנים.

התיאבון לשטחים כבושים

תחת טראמפ, התיאבון לשטחים כבושים רק גובר. שר הביטחון כץ הודיע ש"הנחה את הכוחות בדרום לבנון", להישאר בחמישה מוצבים מעבר לגבול. זאת, לאחר שב-18 בפברואר צמצם הצבא את שטחי הכיבוש בלבנון בהתאם להסכם הפסקת האש. אך למרות זאת נמנע מנסיגה מלאה. לדברי עמוס הראל ("הארץ", 24.2), נתניהו "נשמע נחוש להדליק אש במספר מקסימלי של חזיתות". בטקס סיום קורס קציני חי"ר הפריח נתניהו איום חדש, הפעם נגד סוריה. הוא הודיע שישאל לא תאפשר לצבא סוריה החדש להיכנס לשטח שמדרום לדמשק ותדרוש פירוז מלא מכוחות צבא באזור. וזאת בהמשך להחלטת הממשלה מדצמבר האחרון, להקים קו מוצבים ברמת הגולן הסורית שטרם סופחה ולהשתלט על כל החרמון. דרישה ישראלית חסרת תקדים זו זוכה בגיבוי אמריקאי, בדומה להפרה הבוטה של ההסכם הפסקת האש בלבנון.

ולא רק טראמפ תומך: כל הצעדים שנוקטת ממשלת הימין זוכים בתמיכתן של כל המפלגות הציוניות. אף הטוען לכתר, נפתלי בנט, הביע תמיכה בהם. "ההבטחה הלבנה הגדולה" גם הביע התפעלות מפיטורי רכבות עובדי ממשל בידי מאסק, עושה דברו של טראמפ. היכונו לביאת המשיח.

נמרוד עובד

לראש הממשלה בנימין נתניהו סגנון עבודה שניתן לסכמו כך: "רשעים מלאכתם נעשית בידי אחרים". כך, למשל, הוא לוחץ על שר התקשורת שלמה קרעי ועל יו"ר הקואליציה אופיר כץ (הליכוד) לקדם חוקים שיגרמו פגיעה אנושה בחופש העיתונות ובהם הפרטת תאגיד השידור הציבורי או סגירתו.

40 אלף פלסטינים גורשו ממחנות הפליטים ג'נין, טול כרם ונור-א-שמס בגדה המערבית בעקבות המתקפה של צבא הכיבוש הנמשכת זה יותר מחודש (ר' עמ' 7). השבוע הודיע השר ישראל כץ, שליחו של נתניהו במשרד הביטחון, כי "הנחה את הכוחות להיערך לשהייה במחנות הללו בשנה הקרובה ולא לאפשר לתושבים לחזור". יממה לפני כן, ישב נתניהו עם מפקדי הצבא בביתה של משפחה פלסטינית שגורשה מטול כרם (ר' צילום של לע"מ בעמוד זה). אף הוא "הנחה את הכוחות" להמשיך בטרנספר ברוחו ובצלמו של נשיא ארצות-הברית דונלד טראמפ.

טראמפ מצידו התקין מיד שתי תקנות שביטלו תקנות של ממשל ביידן. התקנה הראשונה מחדשת את האספקה לישראל של פצצות בנות טונה, האחראיות למרבית ההרג וההרס ברצועת עזה; והשנייה – מבטלת תקנה של ביידן לפיה הסיוע הצבאי האמריקאי לבעלות הברית "מותנה בשמירה על זכויות אדם". טראמפ אף אמר ביום שישי בריאיון לרדיו פוקס ניוז, כי ישראל רשאית לחדש את המלחמה ברצועת עזה וכי יקבל כל החלטה של נתניהו בעניין המשך העסקה עם חמאס.

טראמפ שב ואמר כי תוכניתו לגרש את תושביה הפלסטינים של רצועת עזה למצרים ולירדן "היא תוכנית טובה", והדגיש שארה"ב "תהיה הבעלים של האזור, בלי חמאס". הוא הוסיף כי רצועת עזה נמצאת "במיקום נהדר", ואמר שהוא לא יודע למה ישראל ויתרה עליה. "זו אחת מעסקאות הנדל"ן הרעות. ראיתי הרבה, זו אחת מהן", אמר. "העסקה הנפלאה" שטראמפ מציעה כעת כבר גבתה את חייהם של יותר מ-48 אלף פלסטינים ומאות חיילים ישראלים.

עסקה נפלאה גם באוקראינה

טראמפ סגר השבוע "עסקה נפלאה נוספת": השתלט על משאבי הטבע של אוקראינה. טראמפ דרש מאוקראינה לקבל מחצבים בשווי 500 מיליארד דולר - פי ארבע משווי הסיוע שהעניקה ארה"ב למדינה זו, לשמחת בעלי ההון האמריקאים שכיסם תפח מרכישות נשק בארה"ב. על פי "לה מונד", טראמפ דרש מאוקראינה סכום גבוה מזה שחויבה לשלם

משרד הפנים ממליץ לפטר את ראש העיר נצרת

238 מיליון שקלים, כשבפועל, על פי הערכות המומחים, המספר אף גבוה יותר. העירייה מתקשה לשלם לספקים, ובחודשים האחרונים עובדים רבים לא קיבלו משכורותיהם. עוד נחשף כי העירייה לא העבירה כספים לקרנות הפנסיה של העובדים במשך תקופה ארוכה. לפי הערכת ועד העובדים, מדובר בחוב העולה על 150 מיליון שקל.

ח"כ צאידה תומא-סלימאן (חד"ש) פעלה רבות לתשלום השכר שהולך לעובדים והקצבות שלא שולמו לגמלאים. בנאום בנושא בכנסת אמרה: "לא ייתכן שעובדי עירייה לא יקבלו שכר במשך חודשים. קיבלתי פניות רבות מעובדות עירייה, רבות מהן אימהות חד-הוריות, שמתקשות לנהל חיים תקינים ללא שכר". בשיחה עם "זו הדרך" הוסיפה, כי בעקבות הצווים שהוציא בית הדין לעבודה שולמו משכורות 2024, אך העובדים טרם קיבלו את משכורת חודש ינואר.

על רקע הממצאים החמורים, ממליצה ועדת החקירה למנות ועדה ממונה שתנהל את העירייה במקום סלאם ומועצת העיר הנוכחית: "בשל המחדלים הרבים, יש למנות לאלתר ועדה שתפעל לשיקום העירייה ולמניעת קריסה נוספת". ממשרד הפנים נמסר כי ההחלטה צפויה להתקבל בקרוב. יצוין שבטרם פורסם הדוח החמור, שבה סיעת חד"ש במועצת העיר ודרשה את התפטרותו של ראש העיר בגין מחדליו הרבים.

דוח חמור של משרד הפנים ממליץ להדיח את ראש עיריית נצרת עלי סלאם. זאת, בעקבות ממצאי ועדת החקירה שהוקמה לבדיקת תפקוד העירייה בה סלאם משמש ראש העיר כעשור. ההמלצה להדיח את סלאם מגיעה פחות משנה בלבד לאחר שנבחר לכהונה נוספת, בבחירות שנערכו בפברואר 2024, דבר המעיד על עומק המשבר בעירייה.

בדוח חסר התקדים קובעת הוועדה כי העירייה מתנהלת באופן כושל ומתריעה: "המשך המצב הנוכחי יביא לקריסתה הפיננסית והניהולית המוחלטת של הרשות". הוועדה מצביעה על גירעון עתק, חובות מצטברים, כשלים ניהוליים ואי-תשלום שכר לעובדים במשך חודשים. ראש העיר וחברי המועצה עתידים להעביר את התייחסותם לדוח לשר הפנים, אשר יכריע בנושא. נוכח חומרת הממצאים, צפוי משרד הפנים לקבל בקרוב החלטה שתשפיע באופן דרמטי על עתיד ההנהגה בעיר.

הוועדה ציינה, כי העירייה נקלעה לקשיים חמורים בתשלומים לקבלנים לאחר שהופרטו שירותי הניקיון בעיר. "כשל ניהולי מתמשך הביא לכך שהשירותים הבסיסיים ביותר אינם מסופקים, ובראשם פינוי האשפה ושמירה על הסדר הציבורי", קובעת הוועדה. חברי הוועדה מצביעים על נתונים חמורים במיוחד. לפיהם, נכון לספטמבר 2024, הגירעון המצטבר של העירייה הגיע ל-

60 ל'זו הדרך': סרבן כיבוש והמאבק בצווי ריתוק

המזרחן אהרון כהן מקיבוץ שער העמקים ומראשי מפ"ם, שהורשע ורצה עונש מאסר באשמת "מסירת מידע לסוכן זר", הוסיף: "יש בצווי הריתוק דבר המבליט את האפליה הלאומית". "אם מרתקים אותם בגלל השקפותיהם, מדוע מרתקים רק את הערבים?", שאל הוסיף: "אבל האפליה איננה רק בריתוק. אני יודע. כי שליש מהכפרים הערביים שרובים ללא חשמל; אני יודע את מצבו של הפועל הערבי, של התלמיד הערבי, של המלומד הערבי".

המשורר נאסף סלים מפקיעין סיפר לבאי הכנס: "עד לפני חודש הייתי מרותק. אני יודע מהי הסיבה שהפכתי להיות 'מסוכן'. שירתתי שלוש שנים בבצא וחמש שנים במשמר הגבול. היה לי נשק ולא סיכנתי אף אחד. ואילו בתקופת הריתוק אפילו ביקור אצל אחותי בכפר השכן היה בבחינת סכנה למדינת ישראל". הסטודנט יצחק לאור העיר: "צוותי ריתוק יוצרים גזענות. אני חושש שאנשים מתרגלים למצב בו רואים את מעצרו של אדם ללא משפט כדבר רע, אך אם הוא ערבי – זה בסדר". מוחמד חדאד מרמלה שיתף את חוויותיו בעת שבנו היה מאושפז בבית החולים אסף הרופא. הוא נאלץ לפנות למשטרה כדי לקבל אישור מיוחד, בו נכתב לאיזה ביתן הוא אמור להגיע ובאיזו הדרך. "כך נודע לי איפה בדיוק הוא מאושפז", הוסיף. ד"ר אמיל תומא הדגיש: "המרותקים הם סופרים, משוררים, פעילי איגוד מקצועי, עיתונאים ואזרחים העוסקים בעשייה חברתית". עוד הוסיף, כי גם "פועלים יהודים קיבלו צווי ריתוק למקום העבודה בעת ששבתו למען להיטיב את תנאיי עבודתם".

בידיעות נוספות באותו גיליון נמסר על אסיפת מחאה שנערכה בסניף מק"י בפתח תקווה בהשתתפות קלר כהן והסופר סליבא חמיס ועל מסירת 20 צווי ריתוק לתושבים בכפרים הערביים-דרוזיים מסעדה ומג'דל שמס ברמת הגולן. הייתה זו הפעם הראשונה שצווים אלה הוטלו ברמה שתחת כיבוש ישראלי.

בשער של גיליון "זו הדרך" שראה אור ב-11 באפריל 1973 בולטות שתי ידיעות: מאבקו של סרבן כיבוש וכנס שנערך באולם הגדול בבית בני ברית בתל-אביב נגד צווי ריתוק שהוטלו של מאות אזרחים ערבים.

בחלוף פחות מחמש שנים מכיבוש השטחים הפלסטיניים, סירב הצעיר יוסי חן להתייצב לשירות מילואים בגלל התנגדותו העקרונית לשליטה בעם אחר. בידיעה שפורסמה נמסר כי "הוא אינו הראשון שנוקט בצעד זה" וכמובן שלא האחרון. עוד נאמר כי יו"ר מק"י, ח"כ מאיר וילנר, פעל לביטול מעצרו ואף העלה את הנושא במליאת הכנסת. בידיעה הארוכה הנוספת נמסרו פרטים רבים על האסיפה בתל-אביב נגד צוותי הריתוק שהטילו השלטונות על מאות ערבים, רובם קומוניסטים. הצווים כללו מעצר בית או איסור לצאת מהישוב שהוטל על הפעילים, לפעמים ללא הגבלת זמן. זאת "מתוקף התקנות לשעת חירום מתקופת המנדט הבריטי. הם נאלצים לבקש רישיון מיוחד כדי לצאת מהבית, אפילו כדי לבקר קרוב משפחה בבית חולים". מאות הגיעו לאולם ועל כך מעיד הצילום שנלווה לכתבה. בצילום רואים על הבימה אישים וכן שלושה כיסאות ריקים עליהם נכתב "שר המשפטים", "שר הביטחון" ו"שר המשטרה". אלה הוזמנו להגיע לכנס אבל כלל לא השיבו לפנייה.

יו"ר הכנס, נתן ילין-מור, לשעבר חבר כנסת וממנהיגי מחתרת לח"י, סיפר כי שר המשפטים לשעבר דב יוסף הגדיר את הצווים שחוקקו הבריטים "טרור בגושפנקה רשמית". שר המשפטים באותה עת והיועץ המשפטי הראשון, יעקב שמשון שפירא, "הרחיק לכת עד כדי לומר, כי אפילו הנאצים לא התקינו תקנות כאלה. זה היה ב-1946. כיום, לאחר 27 שנים, מפעיל אותו איש אותן תקנות נגד אזרחים ערבים". יוזם הכנס,

הניצחון האמיתי טמון ביכולתנו להתמיד ולא לוותר

הפשע המאורגן - כלי לפירוק החברה

להתרחק מהסכנה. חוסר האונים מוביל לאובדן האמון ההדדי בין בני החברה ובין החברה למסדותיה האזרחיים והפוליטיים – ובכך גורם להתרחקות מהשתתפות פוליטית וחברתית פעילה.

השלטון משתמש באלימות ככלי לשליטה בחברה הערבית-פלסטינית. הוא מטביע אותה במערבולת של כאוס כדי להרחיק את האזרחים הערבים מהמאבק נגד מדיניות האפליה הגזענית ומהמאבק למען מימוש הזכויות הלאומיות של העם הערבי הפלסטיני. בכך מבקש השלטון להרחיק אותנו, הערבים הפלסטינים אזרחי ישראל, מתפקידנו ההיסטורי במערכה לסיום הכיבוש.

אותה מדיניות כמו בגדה ובעזה

אך אין להפריד בין האלימות בחברה הערבית לבין התמונה הרחבה: היותה חלק ממדיניות הכתישה והדיכוי שמנוהלת באופנים קיצוניים יותר בעזה ובגדה המערבית. מה שאנו רואים ביישובים הערביים בישראל אינו אלא גרסה אחרת של מה שקורה שם. בעוד הפלסטינים שם חשופים להפגזה ולהרג ישיר, טובעים הפלסטינים בישראל בפשע ובאלימות. המטרה בשני המקרים היא אחת: לדכא כל התנגדות פוליטית.

בהקשר זה, תפקידנו הפוליטי-חברתי בחברה הערבית הוא להיאבק בפשע המאורגן בכמה מישורים. ראשית, עלינו להעלות מודעות ולחנך, כדי לספק את הבסיס שיאפשר לאנשים להבין את המציאות. אך האתגר הגדול ביותר הוא להכריח את השלטון למלא את תפקידו.

אי אפשר להיאבק באלימות ובפשע בלי להבין שתופעות אלה הן חלק ממדיניות מכוונת. הייאוש והתסכול אינם גזרת גורל, אלא אתגרים שניתן להתגבר עליהם באמצעות ארגון חברתי ועבודה משותפת. עלינו ללמוד מניסיונם של עמים אחרים ומהניסיון ההיסטורי הארגוני שלנו, ולפתח ולבנות על בסיסו בהתאם למצבנו כיום. כל התנועות החברתיות המצליחות בהיסטוריה הוכיחו כי שינוי מן היסוד אינו נובע ממאמציהם של יחידים אלא מתנועות חברתיות מאורגנות, המסרבות להשלים עם עוולות וחותרות לבניית מציאות טובה יותר.

להחזיר את הוועדות העממיות

הפתרון, אם כן, הוא תנועה חברתית שתשיב לידינו את היוזמה ואת הציבור, ותיאבק במדיניות אשר מבקשת להטביענו במערבולת האלימות. פתרון זה דורש מאתנו להיאבק לא רק למען זכותנו לחיים ולביטחון, אלא גם למען זכויותינו האזרחיות והלאומיות, משום שלא ניתן להפריד בין הסוגיות. כמו כן, עלינו להתמיד ולא לאפשר לייאוש לשתק את תנועתנו. יש לבנות מחדש ולהפעיל את הוועדות העממיות, ולהדגיש את תפקיד המפלגות הפוליטיות בארגון החברה ובהגנה על האינטרסים שלה. כך נעורר מחדש את האמון בעצמנו ואת אמון הציבור במפלגות. נוסף על כך חיוני לנקוט צעדים עממיים של לחץ על מוסדות המדינה למלא את תפקידם. המערכה תהיה ארוכה - אך זו מערכת תודעה וארגון. הניצחון האמיתי טמון ביכולתנו להתמיד ולא לוותר.

קוסטה ג'רג'ורה

מערבית: אסף טלגם

מאז אוקטובר 2000 חווה החברה הערבית בישראל הסלמה חסרת תקדים באלימות ובפשע. מספר הקורבנות בנפש הגיע ל-1,700 ו-230 מהם נרצחו בשנת 2024 לבדה. מאז תחילת 2025 עלה מספר הקורבנות ל-36, בהם שישה שנרצחו תוך 24 שעות בלבד. מנתונים אלה אינם רק סטטיסטיקה: הם משקפים את המצב המסוכן והמסובך שגורמת מדיניות האפליה הממוסדת. זו נועדה להחליש ולפורר את החברה הערבית בישראל.

האלימות הנרחבת בחברה הערבית אינה מבודדת או אקראית, אלא חלק ממדיניות רחבה וביטוי לאסטרטגיה קולוניאלית ותיקה. מדיניות זו מבקשת להחליש חברות ילידיות מבפנים על ידי הטבעת באלימות, בפשע מאורגן ובסמים. כך מבטח עצמו האחראי האמיתי – השלטון הקולוניאלי המדכא – מפני כל איום אמיתי כלפיו.

לאורך ההיסטוריה השתמשו המעצמות הקולוניאליות באלימות ובפשע כנשק נגד החברות המדוכאות. לדוגמה, בארה"ב השחורים הם קורבנות של מדיניות שיטתית שדחפה אותם לאלימות פנימית. לאחר ביטול העבדות, לא נתנה המדינה לשחורים הזדמנות של ממש להשתלבות בחברה. היא בודדה אותם בשכונות עוני והדירה אותם בתחומים כמו דיוור, השכלה ושוק העבודה. לכן התמלאו הקהילות השחורות פשע וסמים התוצאה היא - חברה מפורקת מבפנים, המאשימה את עצמה במקום את השיטה אשר יצרה את תנאי המשבר.

טענה גזענית

בהקשר שלנו, חלק מהאזרחים הערבים בישראל החלו לאמץ את הטענה הגזענית, לפיה החברה הערבית היא אלימה מטבעה וכי הבעיה נעוצה בנו. השקפה זו פוטרת את המוסדות השלטוניים, שהם הגורם הראשי למשבר, מאחריותם לאכיפת החוק. כפי שטען ההוגה פרנץ פנון, הקולוניאליסט אינו מסתפק בהכנעת העמים הנכבשים מבחינה מטריאלית, אלא חותר גם להרס תודעתם העצמית ולזריעת תחושות של נחיתות ואין-אונות בקרבם.

פנון מסביר כי תחושת הנחיתות אצל הנכבש מתחילה כאשר זה מטיל על עצמו את האחריות למצבו הקשה, במקום להבין את המבנה הקולוניאלי אשר יוצר את תנאי הדיכוי. הכובש כופה נרטיב המצדיק את עליונותו, תוך העמדת פנים כי הנכבשים "אינם יכולים" לשלוט בעצמם או שהם אחראים לפיגורם. הנכבשים בחלקם מתחילים להאמין בנרטיב זה, וכתוצאה מכך מאשימים את עצמם במצבם המדרדר במקום להיאבק בקולוניאליזם ובמציאות הדיכוי עצמה.

פנון סבור כי תחילת השחרור היא כאשר הנכבש מבין שבעייתו אינו נובעת מבפנים, אלא שזו תוצאה ישירה של מדיניות הדיכוי וההדרה. השחרור אינו רק חומרי אלא גם נפשי: העמים הנכבשים מוכרחים לשבור את הנרטיב השלטוני, לשחרר את עצמם מתחושת הנחיתות ולגבש לעצמם את ביטחונם העצמי כחלק יסודי במאבק נגד הקולוניאליזם.

התרבות מקרי האלימות והפשע בחברה הערבית בישראל חיוקה בה את תחושות הייאוש וחוסר האונים ואת תחושת הפחד המתמדת. תחושות אלה מובילות לפירוד חברתי עמוק. הן דוחפות אנשים להסתגרות ולנסיגה לתוך עצמם כדי

דויד מרגלית ועמירה הס באירוע שנערך שבוע שעבר בגדה השמאלית בתל-אביב (צילום: זו הדרך)

העיתונות הישראלית בצל מלחמה וכיבוש

פוליטיים רוצים להסתיר. אבל העיתונאי ובטח העורך הם גם תבנית נוף מולדתם. והיא – במודע או שלא במודע – מתערכת בהגדרת התפקיד העיתונאי ובביצועו. תמיד יש המגבלה האובייקטיבית של שפע עניינים לחקור, לסקר. איך בוחרים? מהי ההירארכיה של עורכת? לכל אחד יש מסננת. והמסננת של רוב כלי התקשורת הישראלית היא לאומנית ומיליטריסטית.

דיקטטורה ליהודים ודיקטטורה לערבים

שינויים חשובים וחיוניים בגישה העיתונאית הישראלית – למשל בענייני אפליית ודיכוי האישא או תאונות עבודה – הושגו הודות לפעילות נמרצת של תנועות ויוזמות חברתיות, אמרה הס. כאן העיתונות הבינה את תפקידה – כמפקחת ומבקרת של מוקדי הכוח והשליטה. אבל ככל שמדובר בשליטה בפלסטינים – החברה הישראלית-יהודית היא הרי השולטת והמרוויחה מהשליטה, וזה מתבטא בחוסר היכולת והרצון של עיתונאים לעשות את המובן מאליהם: לפקפק בכל המידע היזום הזורם ממוקד הכוח, בראש ובראשונה הצבא ומנגנוני הביטחון באופן כללי. ובטח בזמן מלחמה. המקבילה של תופעה זו היא המחאה נגד ההפיכה המשטרית. כלי תקשורת מרכזיים, כמו מובילי המחאה ומשתתפיה, הזכירה הס, ידעו למתוח ביקורת קשה על הצמד נתניהו-לויץ והדיקטטורה ליהודים שהחוקים שלהם מקדמים. אבל לא הקפליניסטים ולא העיתונאים עשו את הדבר הבסיסי – לקשר זאת עם הדיקטטורה הקיימת עשרות בשנים נגד הערבים. "עיתונאים חייבים לפקפק בכל המידע היזום הזורם מכל מוקד כוח, בייחוד כאשר אותם מוקדי כוח עוסקים בדיכוי ובאפליה", הדגישה.

הס לגלגה על הפרשנים שיודעים כל מה שהחמאס רוצה ומתכנן, כאילו היו בחדרי החדרים שלו, בלי הצניעות המתחייבת אחרי ההלם של ה-7 באוקטובר. אחד מהכתבים אמר שמצרים אינה רוצה לשכן את העזתים כי הם ברובם תומכי חמאס. "והרי בשל ההרג וההרס דווקא ברצועת עזה ההתנגדות לחמאס היא הגבוהה ביותר", אמרה. בתשובה לשאלות, מתחה הס ביקורת קשה הן על הרשות הפלסטינית והנומנקלטורה שטיפחה (שכבה פקידותית-שולטת שמרוויחה מהסטאטוס קוו) והן על חמאס: "ישנה שאלה מרכזית שהציבור הפלסטיני לא רוצה להתמודד איתה: האם המאבק המזוין מקדם את העניין הלאומי או דווקא פוגע בו?".

אפרים דויד

שיחה על העיתונות הישראלית, המלחמה בעזה וכיבוש השטחים הפלסטיניים בהשתתפות העיתונאית עמירה הס ("הארץ") התקיימה נערכה ביום חמישי שעבר (20.2) באולם הגדה השמאלית בתל-אביב. השיחה בהנחיית דוד מרגלית התקיימה במסגרת האירועים שמארגנת מערכת "זו הדרך" לציון 60 שנה להופעת השבועון.

עמירה הס, קול ביקורתי מאוד בעיתונות המקומית, נולדה בירושלים להורים ניצולי שואה שהיו פעילים במפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י). אביה אברהם, יליד רומניה, היה חבר בוועד המרכזי של המפלגה. אמה, חנה לוי, ילידת סרייבו, הייתה אף היא פעילה קומוניסטית שהצטרפה לפרטיזנים של טיטו במלחמתם לשחרור יוגוסלביה מהכיבוש הנאצי. לאחר מלחמת העולם השנייה הגיעו הוריה לישראל והתגוררו תחילה בירושלים. בספרה "לשתות מהים של עזה" כתבה הס כי לזיכרון אמה – של הנשים הגרמניות שהתבוננו באדישות ביהודיות שהובלו לברגן בלזן – היתה השפעה על סלידתה מאדישות כלפי כל עוול.

הס החלה לעבוד כעיתונאית ב-1989 ומ-1991 היא כתבת לענייני הכיבוש ב"הארץ". חייה ועבודתה תועדו בסרט "לאן את נוסעת?" שצולם בשנת 2000. בימים אלה היא כותבת ספר נוסף על הקולוניאליזם בחסות הסכם אוסלו.

בין השידור מרמאללה לשידור מתל-אביב

"יצאתי הבוקר מרמאללה ותוך כדי נהיגה האזנתי לכתבה של כ-10 דקות ששודרה ב'קול פלסטין' על הנזקים שגורם הצבא הישראלי בערים ובמחנות הפליטים בצפון הגדה ועל סבלם של רכבות העקורים שהחילים גירשו מבתיהם", פתחה הס את שיחתה. "לאחר מכן עברתי לרשת ב' והקשבתי לריאיון שערכה ליאת רגב עם מומחה לטראמפ שלדבריו מיודד עם ההוגה האמיתי של תוכנית הטונספר שפרש נשיא ארה"ב. המרואיין שיבח את התוכנית ואף תיאר מלונות על החוף ומאחוריהם בניינים המתנשאים ל-50 קומות – כמו בסין שבהם יתגוררו תחת מעקב צמוד התושבים הפלסטינים. המרואיין גרס שפלסטינים יוכלו גם לגור ברכבות דירות ריקות באירלנד, שתקלוט אותם כי היא הרי כל כך פרו פלסטינית. המרואינת הודתה שהרעיונות מרתקים. הס תהתה: "מה אני אגיד? עשרות קילומטרים בלבד מפרידים בין התחנות, אבל הן מתארות שתי פלנטות נפרדות."

הס תהתה אם הנחת היסוד של ההזמנה לפגישה – דיון בעיתונות שמעלה בתפקידה – היא במקום. "נכון שיש הערכה רבה למי שמבצע תחקירים וחושף לכלוכים ומה שגורמים

חיילים הפוגעים בפלסטינים פטורים מעונש

ישראל איננה רוצה לקיים הליכים הגונים של חקירה ושל העמדה לדין של חיילים עבריינים, הדגישו ביש דין.

שמואל אורניץ

תנד"י מסייעת לעקורים בגדה

המבצע של צבא הכיבוש בגדה, שהחל ב-21 בינואר ונמשך עד היום, הוא הממושך ביותר מאז תחילת שנות האלפיים. הוא החל בג'נין ב-21 בינואר, הורחב לעיר טול כרם ולשני מחנות הפליטים שלה, טול כרם ונור שמס, פגע בעיירה טמון למשך שבוע ובמחנה הפליטים אל-פארעה שבנפת טובאס למשך עשרה ימים. נכון ל-20 בפברואר, נהרגו במבצע זה לפחות 51 פלסטינים. בין ההרוגים בטול כרם - אישה הרה והעובר שברחמה.

על פי דיווחי האו"ם, המבצע הוביל לעקירתם של 40 אלף פלסטינים ממחנות הפליטים ג'נין, טול כרם, נור שמס ואל-פארעה. עוד כמה אלפי תושבים נעקרו במהלך המבצע שניהלו כוחות הרשת הפלסטינית בג'נין ובסביבתה. באו"ם הביעו דאגה מהגידול המתמשך במספר הילדים הנהרגים, הנפצעים או הנעקרים בצפון הגדה. בחודשים הראשונים של 2025 נהרגו לפחות 13 ילדים, בהם שבעה שנהרגו לאחר תחילתו של המבצע. יוניצ"ף הוסיף כי מאז תחילת המבצע שובשו הלימודים בכמאה בתי ספר.

העקורים שוהים ברובם במגורים זמניים וזקוקים לסיוע במזון, בביגוד ובדיור. עקב כך, פתחה תנועת נשים דמוקרטיות בישראל (תנד"י) במסע גיוס משאבים ומוצרי מזון. בסיוע פעילי מפלגה העם הפלסטינית, סופקו אלה בשבוע שעבר ישירות לנפגעים. פעילות תנד"י מסרו כי עקב המחסומים הרבים שהקים הצבא, הן נאלצו לנסוע שעות על מנת להגיע ליעדיהן. "בעת שבאנו למרכז החלוקה בכפר שוויקה, שברו את ליבנו ההורים והילדים שנעקרו מבתיהם ונמלטו חסרי כל", סיפרה אחת הפעילות והוסיפה: "הם עומדים בשקט בתור עבור קרטון חלב או כיכר לחם".

"הסבל וההשפלה שחווים העקורים ניכרים על פניהם. הם לא יודעים מתי ישובו לבתיהם. רבים מהם מתגוררים במסגדים, בבתי ספר ובאתרי בנייה. יריעות ניילון מתפקדות כקירות וזאת בעיצומו של החורף הקר".

ארגון יש דין פרסם באחרונה מסמך מקיף ובו נתונים על טיפול מערכת אכיפת החוק הצבאית בעבירות חיילים כלפי פלסטינים. המסמך מתייחס לאירועים בגדה המערבית שתחת כיבוש ישראלי בשנים 2018-2022.

"דף הנתונים, המסכם תקופה של חמש שנים אשר קדמו למלחמה הנוכחית ברצועת עזה, מלמד כי מערכת אכיפת החוק הצבאית נמנעת באופן שיטתי מחקירה ומהעמדה לדין של חיילים עבריינים הפוגעים בפלסטינים בגדה המערבית. בכך מפר הצבא את חובתו לספק לתושבים הפלסטינים הגנה מפני עבירות של חיילים ומפקדים ישראלים, המתבצעות בחסות וכפועל יוצא של הכיבוש הישראלי וסוללות את הדרך להתערבותם של בתי דין בינלאומיים", נמסר.

מנתוני הצבא עולה כי על אף מספר גבוה של תלונות בדבר פגיעה של חיילי הכיבוש בפלסטינים, רק לגבי מיעוט מתוכן נפתחות חקירות, וכי כתבי אישום במספר זעום מוגשים מדי שנה נגד חיילים שפגעו בפלסטינים. יצוין שבמקרים הנדירים שחיילים מורשעים בעבירות כלפי פלסטינים, משיתם עליהם בתי המשפט הצבאיים עונשים מקלים.

רק חקירה אחת נפתחה בעקבות הרג פלסטיני

בשנים 2018-2022 הובאו לידעת מערכת אכיפת החוק הצבאית 862 תלונות שעניינן חשד לעבירות של חיילים ישראלים כלפי פלסטינים בגדה המערבית. נפתחו בתקופה זו 258 חקירות פליליות, שהן 30% מכלל התלונות שהובאו לידעת הצבא. רק 13 חקירות אשר עסקו בביצוע עבירות נגד פלסטינים בגדה המערבית הבשילו לכדי הגשת כתבי אישום נגד 29 חיילים. רק חקירה אחת נפתחה בעקבות הריגת פלסטיני. במילים אחרות, חיילים הועמדו לדין ב-1.5% בלבד מסך התלונות שהוגשו נגדם, שגם הן בתורן נמוכות משמעותית ממספר האירועים שהתרחשו בפועל. הסיכוי שחייל יעמוד לדין בעקבות תלונה שעניינה הריגת פלסטיני בגדה המערבית הוא נמוך אף יותר ועומד על 0.4% בלבד: מקרה אחד של העמדה לדין מתוך 219 מקרי הרג שהובאו לידעת הצבא.

"נתוני 2018-2022, מעידים כי על העדר נכונותה של מערכת אכיפת החוק הצבאית לפעול באופן ראוי נגד פשעי חיילים כלפי פלסטינים המתבצעים בחסות וכפועל יוצא של הכיבוש הישראלי המתמשך. הנתונים מלמדים כי מדינת

הבחירות בגרמניה וההפתעה משמאל

הימין הקיצוני מתבסס כנכוח פוליטי מרכזי

הקואליציה הגדולה צפויה לקדם מדיניות ימין כלכלי שתפגע במדינת הרווחה הגרמנית. גרמניה נמצאת במשבר כלכלי מאז פלישת רוסיה לאוקראינה, אשר הובילה לקטיעת אספקת הגז הזול מרוסיה לגרמניה. אך למרות שהכלכלה הגרמנית סובלת ממחסור מערכתי ועמוק בהשקעה ציבורית, עיקרון חוקתי מגביל את יכולתה של המדינה לגייס חוב לשם השקעה. בשל עקרון זה, שמפלגת השלטון מחויבת אליו, נראה כי מדיניות מרחיבה שתוכל להוציא את גרמניה מהמשבר אינה בקלפים. אך מדיניות צנע ועליית מחירים הן הדלק של עליית הימין הקיצוני. אם גרמניה תמשיך בדרך זו, אין זה מופרך לדמיין את הימין הקיצוני עולה לשלטון ב-2029.

יאן ואן אקן והיידו רייכניק, מנהיגי מפלגת השמאל די לינקה (צילום: די לינקה)

מבחינת מדיניות חוץ, מרץ נערך להעמיק את מחויבותה של גרמניה לישראל ולמסע ההרס וההרג האזורי שלה. הקנצלר הבא כבר הודיע כי יזמין את נתניהו לבקר בגרמניה למרות שתלויים ועומדים נגדו צווי מעצר שהוציא בית הדין הפלילי בהאג. גרמניה, שעקב עברה הייתה מהכוחות העולמיים שקידמו את החוק הבינלאומי, תרמוס אותו ברגל גסה בשל מחויבותה לישראל המונהגת בידי פשיסטים. מרץ גם הודיע שיוסיף לסחור עם ישראל בנשק.

הקמבק של השנה

השינוי היחיד בתוצאות לעומת הסקרים (שהיו די יציבים לאורך כל מערכת הבחירות), היה נסיקתה של מפלגת השמאל די-לינקה. המפלגה, בראשות הנהגה חדשה, ניהלה קמפיין סוציאליסטי-פופוליסטי שהתרכז במאבק ביוקר המחיה, בהצבת מגבלה על העלאת שכר דירה ובביטול קיומם של מיליארדרים. הקמפיין עבד, ודי-לינקה זכתה ב-25% מהקולות של המצביעים הצעירים ביותר.

בברלין רשמה מפלגת השמאל הישגים חסרי תקדים. היא זכתה בעיר הבירה במקום הראשון עם כ-20% מהקולות, כמו גם ב-4 נציגים ישירים. בשכונת נויקלן בדרום מערב ברלין, בה מתגוררים מהגרים רבים, זכה מועמד המפלגה, פרהט קוצ'ק (שראיון עמו פורסם ב'זו הדרך' בספטמבר שעבר), במקום הראשון עם מעל ל-30% מהקולות. ניצחון זה יוצא דופן כי הוא הראשון אי-פעם של מפלגת השמאל באזור בחירה שהיה חלק מגרמניה המערבית.

ההישג הגדול של די-לינקה הגיע מתוך מחויבות לעבודת שטח ולגיוס פעילים. במהלך קמפיין הבחירות הצטרפו למפלגה עשרות אלפי חברים חדשים, והיא צפויה לעבור את קו 100,000 החברים הרשומים בקרוב. פעילים אלה התדפקו על יותר מחצי מיליון דלתות ברחבי גרמניה בחודשים האחרונים. הם הוכיחו, שכאשר השמאל מתרכז במסרים מעמדיים ובפעילות שטח – הוא משיג הישגים גדולים.

נמרוד פלשנברג

הבחירות שנערכו בגרמניה ב-23 בפברואר היו רגע מכריע נוסף במסע התבססותו של הימין הקיצוני כנכוח מרכזי במערכת הפוליטית העולמית. בעוד שמפלגת האיחוד הנוצרית-דמוקרטית (CDU-CSU), מפלגת ימין-מרכז מסורתית ששברה חוק ימינה בשנים האחרונות, בראשות פרידריך מרץ, זכתה במקום הראשון עם כ-28% מהקולות, הייתה זו מפלגת הימין הקיצוני "אלטרנטיבה לגרמניה" (AfD) שזכתה בהישג חסר תקדים: המפלגה השנייה בגודלה בגרמניה עם קרוב ל-21% מהקולות.

המפלגות שייצגו את ממשלת המרכז-שמאל היוצאת נחלו כישלון גדול. המפלגה הסוציאל דמוקרטית (SPD) בראשות הקנצלר אולף שולץ, השיגה 16% - התוצאה הגרועה בתולדותיה, בעוד מפלגת הירוקים, שותפתה הראשית לקואליציה, ירדה ל-11%. המפלגה הניאו-ליברלית (FDP) שמנהיגה כריסטיאן לינדנר כיהן כשר האוצר בממשלה היוצאת, והאחראית במידה רבה לבלימת כל יוזמה מתקדמת מצד הממשלה, לא עברה את אחוז החסימה (5%) ותיאשר מחוץ לבונדסטאג.

החדשות הטובות הגיעו מצד שמאל. מפלגת השמאל (Die Linke) שעד לפני שבועות ספורים קיבלה 2-4% בסקרים, הפתיעה עם זינוק גדול לכמעט 9% מהקולות. מפלגתה של שרה וגנכנט (BSW) שהתפצלה מהשמאל והציגה מצע ששילב עמדות שמאל כלכליות יחד עם התנגדות להגירה ומדיניות שמרנית בנושאים אזוריים, זכתה ב-4.97% מהקולות, ופספסה את אחוז החסימה בכמה אלפי קולות.

הממשלה הבאה

התוצאות יאפשרו לשתי מפלגות השלטון המסורתיות של גרמניה, השמרנים והסוציאל-דמוקרטים, להקים קואליציה גדולה. למרות שהופיעו בה סדקים משמעותיים במהלך קמפיין הבחירות, עדיין נשמרת בגרמניה "חומת האש", לפיה שום מפלגה ממפלגות הממסד לא מוכנה לשיתוף פעולה קואליציוני עם הימין הקיצוני. הקנצלר המיועד פרידריך מרץ פסל שיתוף פעולה קואליציוני עם הימין הקיצוני.

שבוע שיר / בעריכת לריסה מילר

מזמור לעתיד / אוהד אוחיון

"אומרים: תבצעת צדק למיליונים,
שעה אחת בנצח. האמנם?"

אברהם סוצקבר בפני בית הדין
בנירנברג, תרגם בני מר

נחיל שנאנים חזיוניים
שאו אלקטרודות מהמאה העשרים ושתים
להכריג בגונג מלא עצמה
בכל חלקות חלית מחי המגשש
מח מעור מלוא סומא
זרות וסתיונות הוא ממשש
נחיל שנאנים חזיוניים
חשמל! זעם אלקטרי, מרץ!
מהר! חיש! זרזו לנתר אל תנופה
נסיגתית, זרזו רסוק עצלתיים,
הוף! הוף! אחתחת שתיים!
המתים מתים, והחיים מתים
טרום מצה, מעינם טרום נמצה
מראות זועת אמת, אלהים גם הוא;
עתונאי הפל - לא דמינם.

נחיל שנאנים חזיוניים
דרוש מתנדב, האחד, שינתב - - -
אנשים פרודוקטי לחימה טכנולוגיות:
גודשים את המנות השפוע
ההרס מלוא ההשפל לא מספל
את חטאם וטריליוני תכסיסיהם
אינני נביא, ורוח קדש לא מתעלסת
להכפיר בי חזאות מבואה לחלל נבואה...

נחיל שנאנים רירי כצבא חלזונות!
באמצע המצח יוקדה קונקיה -
שנהבים! תפנינום! במוארה, חזיונות!
חשכה ממגפת עם ליל -
החמה עם הטל מתאפסת - - -
ההווה מפנה גב וזוחל לעבר המשפיל!
והפל פה עולץ! וטפש! ודביל!
חבטו באברותיכם לרמש בחלקותי
הכו בעצמה זו של יום הבריאה
אני אהיה קופרה מפתה עם חליל,
שאר האדם פס של עשב דליל.

שנאנים חזיוניים בכנות ספק
אם אצלח להשיא בם:
מדות, ומוסר, מצוות בין שושלתיים
בכל פגימותי אתמצק להתיר
מאד שבעת ימי צמל אלהים
נסיוב מאפס מסלע בקהם הבראה
נחיל שנאנים בואו עלי
הכו והכו והכו בעז עצמתכם
אשאיג, אשתאג, אשאג - - -
זה מכבר - - -
זה מכבר ---
זה מכבר

רחוב בחיפה על שם הסופר חנא אבו חנא

ועדת השמות של עיריית חיפה אישרה פה אחד את
ההמלצה להנציח את שמו של המשורר, הסופר והמחנך חנא
אבו חנא (אבו אלאמין). ההחלטה נתקבלה שלוש שנים לאחר
פטירתו של הסופר הדגול.

בתיאום עם משפחתו, נבחרה כיכר ברחוב אלנבי להנצחתו.
בקרב מקום שוכן בית הספר התיכון האורתודוקסי הערבי
שניהל אבו חנא עד שנת 1987. ההמלצה צפויה לעלות
בשבועות הקרובים לאישור מועצת העיר.
אבו חנא הלך לעולמו בשיבה טובה בגיל 93 בעיר מגוריו
חיפה בפברואר 2022. בהלווייתו השתתפו מאות אישי ציבור,
אנשי רוח, אנשי דת ותושבים רבים, ביניהם ראשי מק"י
וחד"ש. הוא נטמן בבית העלמין הפרוטסטנטי בכפר סמיר
שבחיפה.

רג'א זעאתרה, יו"ר סיעת חד"ש במועצת העיר חיפה, שיבח
את החלטת ועדת השמות, בה חבר גם המהנדס וליד כרכבי.
זעאתרה הדגיש את חשיבות הנצחת שמם של אישים ערביים
בולטים בתחומי הספרות, התרבות והפוליטיקה: "חנא אבו
חנא מייצג את תרבות ההתנגדות, העמידה האיתנה והאחידה
באדמת המולדת גם בזמנים הקשים ביותר. תרומתו בתחומי
הספרות, החינוך והמאבק הציבורי לאורך עשורים רבים
הייתה אדירה".

אבו חנא נולד ב-1928 בכפר ריינה בגליל. אביו היה מודד
אדמות, ועקב כך חלפו ילדותו ונעוריו במקומות שונים:
עוספיה, ירושלים, רמאללה, אסדוד (כעת העיר אשדוד), חיפה
ונצרת. למד במכללה הערבית בירושלים ובאוניברסיטאות
חיפה ותל אביב. עבד כמחנך וכמנהל בבית ספר האורתודוקסי
בחיפה. היה מרצה במכללה להכשרת מורים ערבים ובחוג
לשפה וספרות ערבית באוניברסיטת חיפה.

החל בפרסום שירים ומאמרים בעיתונות הערבית עוד לפני
הקמת המדינה. כתב חמישה קובצי שירה. הראשון, "קריאת
הפצעים", יצא בעמאן ב-1969. כמו כן חיבר שבעה ספרי
מחקר על תרבות ועל מסורת פלסטיניות. בראשון בהם,
"דיוואן שירה פלסטינית" (1991), ניתח שירה פלסטינית
מקומית שנכתבה במשך אלף השנים האחרונות.

כיהן כעורך בעיתון הקומוניסטי "אל-אתיחאד" והיה חבר
מערכת הירחון הספרותי "אל-ג'דיד", בו פרסם את שיריו
הראשונים. ב-1993 הקים את כתב העת "מוואקה".

בתחילת דרכו מתאפינת שירתו בצביון רומנטי. במישור
הצורני היא הושפעה בעיקר מהמשקל ומהחריזה של השירה
הערבית הקלאסית. בהמשך ניכרת בשיריו השפעת הריאליזם
הסוציאליסטי של המשוררים הסובייטיים וביניהם ולדימיר
מייאקובסקי (1893-1930).

משיריו עולה קריאה למהפכה של הפלאחים הפלסטינים
המדוכאים. כבר בראשית דרכו כמשורר יצא נגד הדיכוי
החברתי והתרבותי של הערבים-הפלסטינים בישראל.
ובהמשך התייחס לסבלם של הפלסטינים בגדה וברצועת עזה,
תוך הדגשת הממד ההומניסטי הכלל-אנושי.

אבו חנא חיבר אוטוביוגרפיה בשלושה כרכים, קיבל פרסים
ספרותיים רבים והוצב במקום ה-100 ברשימת מועמדי
הרשימה המשותפת לכנסת העשרים.

יוסי אבו

גוברת אלימות המתנחלים

שרקייה הנמצא בשטח סי, בנפת טול כרם, ופגעו במחיתם של 12 חקלאים פלסטינים התלויים ברשת מים זו להשקיית אדמותיהם. בין 14 ל-17 בפברואר פצעו מתנחלים ארבעה פלסטינים באדמה החקלאית שבבעלותם בגדה המערבית. בכפר מכמס בנפת ירושלים, תקפה קבוצת מתנחלים חמושים באלות ובאבנים שני חקלאים ופצעה אותם, וכן גנבה חפצים אישיים מתוך כלי הרכב שלהם. בכפר צורף, בנפת חברון, תקפה קבוצת מתנחלים חמושים ופצעה פלסטיני וכן גרמה נזק לחממה של גידולי ירקות עונתיים.

קהילות הרועים בצפון בקעת הירדן מתמודדות עם הגבלות מתרחבות על יכולתן להגיע לשטחי מרעה. זאת בשל אלימות מתנחלים הפוגעת עוד יותר במחיתם. במהלך השנתיים האחרונות סבלו קהילות בדואים ורועים, שהמרעה הוא מקור מחייתן העיקרי, מכרסום גובר באדמות המרעה הזמינות, ששטחן מוגבל מלכתחילה.

בצל המבצע של צבא הכיבוש בצפון הגדה, גוברת אלימות מתנחלים נגד התושבים הפלסטינים. על פי ידיעה שפרסמה סוכנות הידיעות וואפא השבוע, המתנחלים הציבו מצלמות מעקב סמוך לקהילות פלסטיניות בבקעת הירדן. על פי הדיווח של מועתאז בשאראת, האחראי לתיק ההתנחלויות במחוז טובאס, החלו המתנחלים בהתקנת מצלמות מעקב באזורים של עין אל-חלווה ואל-חמה בצפון הבקעה. המהלך עלול להגביר את המעקב והלחץ על האוכלוסייה הפלסטינית באזור.

אחמד ע'זאל, מזכיר תנועת פתח בכיסאן שבנפת בית לחם, מסר כי קבוצת מתנחלים פרצה לשטחי הכפר כשהם רכובים על טרקטורונים ותקפה עדר כבשים. ע'זאל ציין כי המתנחלים איימו על בעלי המרעה והזהירו אותו שלא לשוב לשטחו. התקיפות מצד מתנחלים כלפי רועי צאן וחקלאים בכיסאן מסלימות.

בין 11 ל-17 בפברואר תיעד משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים 34 תקריות במעורבות מתנחלים שהובילו לנפגעים, לנזק לרכוש או לנפגעים ולנזק לרכוש גם יחד. כתוצאה מכך נפצעו חמישה פלסטינים וכ-178 עצי זית ופרי הושחתו. ב-11 בפברואר ניתקו מתנחלים צינורות המחברים כ-1,500 מטרים של צנרת מים חקלאית בכפר א-נזלה א-כ.

שוברים שתיקה ושותפות השלום

סיור חירום בחברון

שישי 28.2 | 8:00 | הסעות מרחבי הארץ

חד"ש עובדים

מעמד ומגדר

הרצאה של מייסם ג'לג'ולי

חמישי 27.2 | 20:00 | אחד העם 70, ת"א

הגדה השמאלית

הקרנת הסרט המועמד לאוסקר

אין ארץ אחרת

בהשתתפות העיתונאי חגי מטר

ראשון 2.3 | 19:00 | אחד העם 70, ת"א

תנד"י ושותפות השלום

הפגנת נשים נגד המלחמה

שישי 7.3 | 12:30 | כיכר אונסק"ו, חיפה

השבוע לפי איתי בנימיני

מסתורין: בשנים האחרונות צוללת מתוצרת גרמניה פקדה את חופי קטאר אחת לחודש...

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

